

Polykoma?

4. fr. Melastom. - in arbo.
polykoma.

1855.

d.) 5. Scrim.

711.

Ét. dec. 31. 1883.

Szívek harcra.

Höltyői elbeszélés.

5

Pályázik a Nádasdyféle jutalomra.

Telige:

A szerelem mindent pótol, s a szerelmet
Nem pótolja semmi.

Petőfi.

Találkozás.

I.

Kéhvűt a félhold, hajdan bűrbe fénye
 Nem rezi át a rémél éjjetét,
 É hogy Karlovicnál elfagyott, harámsza
 Csak nem arat a nap kisütni még.
 Micsoda diműd a hatalmas úrhoz
 É megtört neuűret is pirul bele.
 É punta élet mentve van, kivirta
 É tarka gyűrűt vesdő fegyvere.
 É bűrbe bűlét a piásrai megrirta,
 Magyar felöl vit, mégis nélkülűle,
 É négyen is a megtört neuűret arcrán,
 É hiába nőr az enyhe derűre.
 Goldos rablò had arad pèt a houban,
 Milyen a holtra gyűl a keselyű,
 É Goldis neuűret kirabolt lakában
 É sötlan élet könyűtöl keserű.
 Göl-fölirbolt a polgariságnak kirja,
 Tajjától nerte kűg a reuűteteg,
 É tűrhelyetűl ekrűllött nép sorsa
 É éhes farlas szabadsága lett.
 De nőr, amott a barna pillabéscsen

Micsoda fény az, ami föllobog?
Vorsággal orkít, eltíport karám te!
Szóli fény most a te hajnalod.

Meglátni fenn a rordon vértőlágnál
Késelődat oh fejedelmi meuekült!
Kívánt, acélok merre villog immár,
Téged karámmal Isten neve küld.
Vérbe borul a láthatár. Ujmen!

Halmozk körött egy esendes völgy virul,
Kunyhói körre nem hat a vad orkán
A véres harcok rordon tájirul.

Mohos, sötét a homri sor tető, de
Tintán mosolygunk a fehér falak.
Kettős tetővel merre kinyagarkit
Göld rács mögött egy horcabb jüri lak.

Szállja odon, régi épület már,
Amát időbb a kert a ház megett.
A néj virágos ágyak utjain most
Götét ruhában egy nő lépeget.

Talán szerelmes szív után epedoe
Talán elhunyt tündér fájdalom.
Gyött testvére a büs neráf alakban,

Genélve egy néj hulló csillagon?
Oh nem tudom, de megrendülve nézem
És lábarhoz tudnék surlani.

Ke. behajolva képi a virágot,
Majd koronára fonyát ujjai.
Két korona len lassan a virágból,
Korjára füri, majd a kárba tér,
Egy nő, seledet ott magához juttat
Lassan megindul s az utcsára ér.
Közel a hárhoz oldalt elhajolva
Lombok köré viz egy kis kaskeng jut,
És uton lassan fölfelé haladva
A halvány nő a temetőbe jut.
Körül kecske két orlop tövében
Ott egyúttal mekett két sir domborul.
A rácsajtót a büs nő hagy kinyitja,
És egyit síra mostan leborul.

"Anyám — könnyűtől, drága jó anyám te!
Eljöttem síra a nap allomány,
Egy horri, kinos és vountt el síra . . .
Oh mért hagyjál el, engem oh korán?
Oh mért hagyjál el, vagy mért nem rivódel?

Most itt pikemkét is is csendesén;
Nem volnék durva önkény áldozatja,
Gardag nyamortban élve fényesen.
Tud' itt vagyok a konorival újra,
Tud' itt a csendes évi áldozat.
Egy jó talán még — koporsóura tőve —
"A gardag ir ha ide elhorat."

A dombra tőve egyjűl konoriját,
Föl kel sa másid s is elött megáll.
A nép seled are elborul s mi mostan
Föl gyűl nemében, éles a sugar.
Mér, mér sötétén . . . úgy remeg kerében
A konori, mit magával haza.
A domb kövén aranyját se van irva:

Gábor.

Egy jó hári orosa.

"Tudós atyán te, nagy túri hideg bölcs,
Ki öme törted ifjú eltemet,
E ladótál, sünde art kived: javanna, —
Könösintem itten bolygó rehemed.
A kiros ónád raltató bujában
Látott lerogyi a sötét radon
A fényt, a kinnét magad átkozád meg,

A remediért vedd bacianatoni!"

I hogy konoriját most a sirra téri,
A pulét mintha vinná rengene:
Borongva, bígva, dalkanggal regyítve.
Keng föl valamű bánatos rene.
Valami átlót mond a dal, de lanan
Erengő bánat len minden sona.
Mint elmerülő hatyji, lassú bíval
Keng az ajálmal haldokló dala.
Tanint az erti nél rányára vette
A elhaló dal regő hangjait:
Megpendül ott a nő is halgatódit,
Ehve, mit a nél horraja vitt.
Édesen fájó uher bi fogá el,
Kgy révederve föltűnt valamű,
Ehurott dal, mit félig sejtve érex,
Eminnek mincnek már parai;
Féliueros, de rég elhalt töreknis,
Emin lenyében sejtis csak magat,
De már nem erti tört reménye kanytan
A bis pulérek rebege' parait.

Megy . . . siet . . . fut . . . A templom kőröben, ott
Feltűnt egy ifjú; — eroda rej alak.

Skemeböl bágyadt fény dereng néi, mint
Ködfoltból áradt csillagsugarak.
A becselt arca olyan ismerős volt,
Ugy emléttél az emlé't a síven,
Mint fölkasart tő' fodronuló' tülsin
A holdnak kéje remeg neviden.
Itt ifji felsorít, néimán, mordulatlan;
A rögtelkürtet lassan elborul.
Mellelte híros kobra meghasadtan,
Amint eljötté sirtudatlanul.
Ujjai közt, mit önmekuleselődtek,
Comiba vedve néhány vadvirág.
Úrnő s eselidje nánió köngjükt' árját
Már vima fajtani többi nem bírák.
"Giesz segélyért!" nól' az int az úrnő,
És a eselidhany rögtön elfutott. —
A jöveniny az ódon irilakban
Gyonddal vetett jó' agyat nyoz legott.
A jász aszony, akít' ada hiátak,
Hágyesen venni ápolás alá.
Vájjon ki az, ki' faradt életét itt
A templom künnöbög' sounolá' ? —

II.

Magy beteg lett az ismeretlen ifji,
Fölötte kiérd az élet si halál.
Ulküld a tirtes agy papirt az úrnő,
Ha tán a lélek ment vigassza vár.
Maga is horri shajtott vombulni
Amig lakában felsorít a beteg.
Az öreg papnak ifji bánja is van,
Együtt valóinak jätöri gyermekét.
És jött a kelleir, eljött bánja véle,
A kérés aszony hogy valóssa vár;
Gyermekkorának kedves rivetársát
Mazamba vitték, rég nem látta már;
Gustot maga náll a fényes gardag úrnő
Gereiny lakukba — beh kedves keszen!
H- elmesítnek majd a jätöri multról:
"Jurtékorel. . . . ugy volt. . . . oh emlé'kerem!"
Repül be horri, forróin átkarolja:
"Isten horott! . . . É' átjör igazán? . . .
Rég nem esvegten a te szej riveddal. . . .
Körönöm, ides drága Idumán! —
Te jör serekmem, lellem régi tarsa,

De ottthonomba, vinn, jör velem! —
De ein világon sebb, miut bünye párad;
Majd elmerengjünk mindenik helyen;
Grived ott nem fog hűdegen maradni,
Miut ott, a bünye várak ösvenyén;
Nertem öls, a rósalomb alatt kiz
Ott boldog voltál — oda virult is!"

De int az jürö komoly feddö arccal:
A vig lány oly hangosan csereg,
Fíve kiáradt, kedre peng csapongva,
Is fehyög ágyán a láras beteg.
A lány megdöbben, ada néz félénken,
Majd elbámulva tágra nyit szemé,
Ajkán egy félig elfojtott sikoltás
Mintha a muntta vinnaintene;
Majd örne rapja kis kerét, s sebegye
A jó barátusó fülehez hajol:

"Nagy jött er iffi horrad — is nagy isten —
Ó az, kiröl oly régen símodol!"
Megriadt társát elvonta magával.
A agg lelke a betegét marad;
Aran függ lelke minden gondolatja;
Nem hálla ő a titkos raaakat.

A nőik riették lárasan pikegye;
Még halgatott az rajgo indulat;
De nagy a kényke ottthonába érnek,
Gutloqui kezdett titka ujlag:

"Júdod, midőn a kis lugasban íkve
Egy sebb világot sumjt áhúsdánk;
A fényes ábránd künde varuslából
Boldog reményeg mosolygott le ránk.
Főbriggott artan rord spád parancsa,
Ya garabaz ur a magas várba vitt,
I megtörve ottfenn titkon megsirattad
Kis lugasunknak boldog álmait;
Is itt maradosa megsirattam ilted;
Nem art a várat s'hajtam neked;
Mh elmaradt a sebb világ mögötted,
Tosod midőn a hegyre tévedett.
Mhunuk a munttan egyre tündökölt meg,
I kertünk öls a rósa meg virult —
I te látogattad, vinn-vinn tere
A bis jelenek hervadt tájirul.
Egyser — bejárva a hárat, főkenygi
Kezdett palanci fajó méla dal;
A hantos lanan kedves lett a hangban,

Erőse várta nép fájdalommal.
Dalait a hír gyorsan hordta réjjel
Utána reugte mindenütt a nép.
Hozzám is eljött e kis magányba,
És én leirtam minden énekét.
Könyv lett az egyes nép dalokból végre,
És akkor könyvet neked adtam át.
Júdod-e még? a kis tengerben jöttünk,
És olvasám, te melém hallgatád.
Hangot nyert belked titkos nép világa,
És mintha puszta leste volna el,
Belkedből rőtt a lautos sly eredve,
Szívünk fájt nép kúrdalmival.
Fokat berögtünk róla rejtekünkben:
És ides ajkai férfi ki lehet?
Nekem jött a váratlan szerelem
Hallani tőle és énekét.
Elmaglított és is hallottam dalokai,
Egy vigasztalan rendült meg dala.
Remegve tértem, s ő dalát leírta —
Legjobb erekkjés artán ez vala.
Hívem lefentem neked nép alakját,

És tekintetnek mily varázsa van! —
Merengve bísan hallgatád berödem,
És kék susogtal fájon, boldogan:
„Igaz tehát? — az álom megalósult! —
És én világon az, mit ő dalol.
Ne csalj meg, szívem és az álomképe!...
Társ föltalálom egykor valahol.”
Gustó rá nem ismerem, most, hogy föltaláltad?
Te már nem ismerem intőjeidre sem?
Rádó ez ifjú, a ki nép dalában
Hőted leugrott dívón, fényesen —
Hová lett náryad, melyet ő növesztett?
Hol vannak és ifjú vágyaid?
Elhagyta utját tündér csarnokodnak,
És mely felé nép belked áhva vitt?”
„Rádó? — a nép nő suttog — ismerem már —
A tündér csarnok, látod, romba dönt;
Halálod ágyon fekszik belkém áhva,
Körültem és mily hervadt bis a föld! —
Mint látogatsz meg halvány bujdosóim te?
És nem követem nép örvényedét;
Te most reményim valha omladékim

"A te ányad len, a mi eltemet."

Is imetajlott a két nő rokoga.
Kiin a pirosó napuak alkonyán
Miként a sínek haldokló pereme
Kokogui kezd a kerti malagány.

III.

Napok mitának, lassan téi magákor
Ér sirtaknak lázas betege,
Mintha aludnék s félig ébren volna,
Föl-földereingui kezd emléte.
Ngy látja, mintha égje mekkét, úgy
A boldog égnek legrebb angyala;
Ért hini, silan is remét kerárja,
A főnyitja újra — megis ott aoda.
Ott ül remegve, leble így hullánsík!
Epedön néz rá néj tekintete;
Kimonohatatlan' rezgett át valóján
Ér üdvöségnek édes érrete.
Mamba tán, de keret nyugt feléje —
Oh monohatatlan édes pihauat!
Lokoga vouja néj keret sívéhez
Is suttog egyre láras savaalat:
„Fehér halottam, néj királyleányom,
Oh kellem üdre, mint keretelek!
Kétrigbesse futottam nyomodba
Is azt kívén, már: eleresztetlek,
A malpa kíndei mesne pitt sívedtől,

De hii maradtál, láttam arcodat;
Hídeq maradt az, akkor gyílt ki lángja,
Hogy rimahortam sent világotat."
Ki érti, mit vól álmodó valója? —
De lanan orlik a ravart komály;
Ekkor elöször elhagyja az ágyát,
És égi tündert néq nem látta már.
Ez rómalertben járt az nap, kerében
Géaradt virág, a melyen eluereq.
Tán nívé áhva vól' mi meqrátóult,
Ekkor a két nő" vála meqjéent.
A pap leánya nyájas eujelgevel
Könönte, ő már is merés vála,
É meqneverte a nép nő" elöthi:
"Héid, ez a nívék pándor madara,
Bádo' a lántos!" — Most hogy meqneverte
Rádat a kedves nép peraf elöth,
Mint jó barátú" esintalan mosolygal
Most a költőnek mutatábe őt:
"Höre látom, mint lesimk dalodban
Mint földi lények rögtön semmivé;
De hogy nevet is áhvaidda nőherd,
Figyelj, kinsudom: ő Geröfine!"

Most — hogy ne lássam rögtön eltörpüli
Gépségemet a rebbnek oldalán:
Ekkor addig, míg te megdinöüls;
Kisőbb figyelmek ráim fordul talán."
É az ifji lányka elfertott kacragva,
A nép peraf is nehidem nevet.
Csupán az ifji sápadt el savára,
Ott áll sokáig néthallat s remeg.
Végre meqrátal mélabis mosolygal:
"Aranyom, nemis megmentöm, fogadd
Hóbb a költő forró könönetjét,
Hogy meqtartad e vadvirágokat.
Érek valónak renkető keremben,
Ekkor berogytam, jól emlekerem;
Ott lettem mind pohárban ágyaunál, hogy
A lából vinnatért esmületem.
Fogadd emlekiül, hadq könönetek kerted'
É a rebb virágot, melyet várads id,
Mely ott pohárban, botkötába kötve
Féled könönetre küldi illatát;
Tán elusogják, hogyha ösmejőnek,
És én nívemnek gyermekek áhvaít,
É ki robában, a hol én születtem,

"Ha illatornak neje virágaid."

"Te ott mélettél? Keidé meglepette

A nő s megrindul a kert övényén:

Éte az ifjú. Nyau s dícső pár,

Éhiként a legnebb álomtűnemeing.

Ék ifjú halgat; a neraf minében

Palami fájs sejtés igy remeg! —

Végre a költő megróhatva hallan,

Uuondja neki a történetet.

Radó története.

I.

Baruán, miléint a rengeteg homályja,
 mely sáboritja lombja árnyait,
 Borong Gerővár fönn, magába zárva
 A páradoknak méla titkait.

Rej elfeledték őt urát; ki tudja,
 Hol, merre járunk a Gerőfiék?
 Táncos kiviáztól elpártolva burtak,
 Nem állva ellent fegyver élnek.

És apró harcok vére korsóakában
 A vár gyakorta más urak eszélt;
 Kisebb csoportok itt-ott sírva nélltek,
 Magán sídéköt böven suta vért.

Midőn utókor tündökölt, a féltöld
 A fenn sötétlő bürke vár fokán,
 Megunta végre a vidék a szabást,
 A eljött behatni a tükör kapuján.

Prádó vitéz volt a csapat verese,
 Dörök harcokkban töntre ment neves,
 Vél tudta azt, hogy most e rünavarban
 Vél, vitézség birtokot verese.

A vár magas volt, hős az őriret; de
 Fokán valának, kik körül fagytak;

I hogy elfogyott az életem s várban,
A török öreg megadta magát.
Miként került a vár Rádos' keze,
I most őt uralta az egész vidék.
Gordon vitén volt, amde nem kegyetlen
I a nép szeretett jötténő nejét.
Maga is áldás volt a harri korban,
Miként védő is a faglott birtokon,
Ki kiszagott a szülő csapatonkán
I a megsejtett nép követé valon.
A vén Gerővár esendes párt világa
Baráti kedvvel senkit nem fagadt;
Kalandos ellen nemme elkerülte,
I nagyobb e várhoz nem korott kását.
Itt született s nőtt a kis Rádófi,
Hörmön anyja apolo' ölen;
Eh' a dalító harpa ides hangja
Korán hatott át fejtő vellemén.
Majd a vilaj mein rohanása edre,
A kopja hajtás, s kard forgatás;
Eh' apa nevé s birtata serényen,
Grigori, pontos volt az oktatás.
I mindön kifáradt s anyja elbocsátá,

Magához vonta a néhid anyja,
E mintha ajkán horra a regékből
Egy sebb világnak vágya szőlőn.
Romsz, merengő gyermek lett belőle
Mintha borongó sületőhegye
E Gordon vár rajt hagyta volna sínyát,
Falain bünke bánat járt vele.
Szerette a dalt, a zenét, virágot
E mindent s mi kellet emelő;
Eh' ide vágyak kelte rejtekéből
Hgy érszenetlen jövenek elő.
Gordás világ volt, melynek bánatából
Föltűnt a vágyak Gordon hajnala;
Miként a fájs, mielő harpa ének,
Kergett síneben s hörsök kora.
E mult időt sodásan ömörötte
Tünderregéssel s történelem,
Bolygó vitérek pársán fölesiklándott
E dinőréggel s nép nevelen.
Kedvese is volt, neje király leányka,
Erel csábiták s honag regék;
Mereste vágygal, fájs sejtelenmel,
Közben, magányban róla síhódék.

Pedig neredlme olyan nyomor volt:
A kedves ifjú lány halott vala,
Nagy koporsó vala palotája
É fölötte sirt az ecdök madara.
É mentele' fel hősre, ez ragadta
A bolygó gyermekek bánatos rivet,
Epedre lütte egykor megálmadni
A feltámasztó' nevet varázsigét.
Epró' Salandos kio matarorások
U- elszalák a vártól messzire;
Ede apa már pihent, fiára birta
A védelemnek harcát többnyire.
Igy lett lonagga. A küzdelmes élet
Föltuyilt elötte tarlón, hangosan;
Előhöz talintett net, megbállna néha,
É feledve, miltyeen nevet halottja van.
É el- elbolygott fájón, nyughatatlan,
Ellequerte a földre virágait,
Igy- egy virágon a nép önszalódás
Képrvette a nő' édes álmait.
De a királylány nem tűnt el; fölötte
Kengett örökké távol, nagy körel;
Kisasszonyta, vinya kélkette

Éde édes búbájt a sorsár kebel.
Igy járt epedve, így járt álmadoroa.
Egyre, midőn kereste álmait:
Fiséből mintha vérforrás fakadna,
Érett burzqui forrón palant;
Elmítha a fájó raggatott fohásban
Hj' élet kehe, sine sepezt. . . .
Talami eluált lényéből. . . . az egy kis
Csalogány volt, mi ottan született.
Kis csalogánya, nép költőrete
Lett másadik, sebb, titkos élete.

II.

Egyes, sokára — akkor Karlovicundól
 Et törték bére meg volt kötve már;
 Híre éves ifjú lett a kis Rádóból
 Gatyját a sirba vitte a halál; —
 Im' rendelet jó minden birtokosnak,
 Ki volt, ki most az ei ki az lenen:
 Grabad a vásár pénz- és pergamennel,
 Így nélt a csánár is kegyelmesen.
 Sága kinek van régi birtokokhoz
 Gnaaa fölhangzik a határnapig:
 Et koldus is len egy függő pecréttel,
 G földönfutó, ki birtokán lakik.
 Reh jó, hogy est a néi is meg neis élte,
 Hozz megelörte az itéletet:
 Meghalt. Et áldott nő hamar követte,
 Mihre a gyáros érnék mégé lett.
 Heraggaa ott a drága sírkalorua
 Et árva ifjú mendesen rokog.
 Tegnap terék le ei ma oly kihalt már
 Et föld; pedig leun a tanasz ragyog.

Et fölkelő nap zingyja bis rivének,
 Hő könyje leun a harmattal pezgöl.
 Et vár alatt most teombiták rivalnak
 Kitép az ifjú gyáranban, egyedül.
 Királyi herold jó felé nyargalva;
 Így kis lovaghad leun a vár alatt
 Et folyó hidján lassan áthúzódná
 Et raguldótól kisé' elharad.
 „Rádó vitérnék prólok!” — így kiált fel
 Et fényes herold. „Itt elötted áll!”
 Fellett az ifjú gyáros tompa hangon.
 „Et rendelet a felséges király:
 Et éri vár elűtetik Rádótól,
 Elő került az igaz örökös,
 Gyerőfi az, s a felség sáruhársa,
 G ha ellenélz, kütlemégbe jössz.” —
 Et nap mosolygva, melegen néi sájnát,
 Heng a pacirta, a föld vimbó —
 G mire a néj nap elhuny a virágon:
 Rádófi árva is földönfutó.

III.

Egy hárfá volt a multak örölege,
 I hogy dalra kelt a bívós csalogány,
 Et iffi megrendült az első hangra,
 Elki öntudatlan ébrest ajakán.
 Gyuhóban, várban sivezen fogadták
 Et vándor lantos méls énekét,
 Harája bíját, fájó nép verebűt
 Dalolta ő a kouban verte net.
 "Moko gyönyörrel irták dalait s ő
 Kengett, dalolt, amerre bújdosott.
 I in a koporsó reut halotya mordul,
 Ki kö siveben oly rej srunnyadott.
 Et iffi snült gyönyörrel futott most
 Et föl mosolygó reut halott felé —
 De a káprát netfontott ködéből
 Egy földi lányka lépett most elé.
 Edet hitte : ő az, ő az! — lelke égeth,
 Harját kitárta édes-silaján,
 I siveze pouva a remegő lánykát,
 Dalolni kezdett, reugett boldogan.
 I halban, miként a hívös esti nelli,

Vonult át köztük egy fehérer árny,
 Porongó sivein pára halgatott el
 Et tündei élet, a ki csalogány.
 Végig simits' hantokat az iffi,
 Minden oly sivar, olyan idegen —
 Is a felhők köit lengett a koporsó,
 I beun a királylány felkiút merreven.
 "Mezeralt az álusk reugető nép varássa!"
 Métrege erre vérett reutenet.
 Et újra járt ei újra ürte álusát
 I táplálta acinel nép költészetét.
 Is a káprát újra föléllásulott,
 Et fölvirult az illatos tavasz;
 Elhis volt a lányka, más a nép igéret,
 De a csabodás mindig ugyanaz.
 Hallan, miként a sivezes esti nelli,
 Vonult át köztük egy fehérer árny;
 Porongó sivein pára halgatott el
 Et tündei élet, a ki csalogány.
 Et simit járt ez átkos boldogáiban,
 Utja, mint lelke, lanan eloadult;
 Egy hangis sürke felhős lett a látkör,
 I mögötte bívunt intre sít a mult.

Megálk, magga . . . lénye tört világn
Migeppor láttá a miló tavant;
És a szelvénynek hangját pinnafőt
Givár karajjal megragadta art.
Giket maradt a rabadság ravára,
Eli most felegett magas északon,
És a kentörönnök fényétől sűrűben
Göl nem derült a sötétlő padon.
Ehullt is jöve egy füstgomolyba tünt el;
Nem érezt semmit, s többi nem dalolt —
Tudta, hogy beteg is hogy gyógyíthatlan,
És pihenés vágyott. . . helle haldokolt.
De a költőket rengő nép varársa
Höbbszterjett hegyen völgyön át,
És meghallották a tetőn s a mélyen
És a verselennük epedő szavát.
És mindön a megtört ifjú rosádorva
Kereszte néző pihenő helyét:
Hsvát a hit bejárta volt ueréset,
És mit megragadt: a költőt ismerék.

IV.

Virultak meg a szende vadvirágok,
Kékli szűben villogott az ég;
És beteg költő vándorolt, keresve
És véghatárnak pihenő helyét.
Szürke tornyáról az Ur templomának
Vona-veződik a hó nap sugar;
Fényét követve is a magaslatra
És a templom mellett a költő megáll.
Néi, uer — Körülte virul a természet,
És vadvirág int a fivest kövül,
Válami nyhe balsemmillat irad
És megtölti lelket ismeretével.
"Oh nép virágok, kiseri vadvirágok,
Ehért kistok engem? piven megfagyott.
Egykor szerethem vadvirágot nedvi,
Mikor a lelken róla álmodott.
Virágot nedvi, homlokouura fűszi —
És várta ifjú bünke életen . . .
Virágot nedvi, koporsóuura temi —
Oh jertek, jertek — úgy ker jó nekem!"
És lehajlott a kiseri vadvirágokhoz

Es a mint tepte, halkán rebegett:
"Együtt halunk meg kedves kis virágim,
de sajnáljátok ezt az **életet!**"
Es a mint nedte, halkán vigasztalóan
Birtatva a kis nádvirágokat:
"Júve még egyszer fölburgott dobogva,
A jélen borongó fájs' dal fakadt
étsókkal kezdte életét, de lassan
Eltörögő bánság lett minden sosa;
Élhet elmerülő hatyni, lassú bíval
Szengett remegve haldokló dala...
A mint az esti rét nádnyára vette
Ede sshaló dal vejső hangjait:
"Júveböl mintha veiformás fakadna
Kérett buragui formán palamit...
Eddig benette, itt volt ajulása;
Ér idrón soredemöl hallgatott,
Emlőn gyönyörrel sóhajtott fel ágyán,
A ré a réj nő nem reaggott.
Mintha a fájs' raggatott fohásban
Új élet kehe, sive seperett,
Valami svalt leirjéböl... meglátta,
Elleglátta azt, kit oly réj keresett.

Heltiint elötte az ivergkoporsó
A kikett belöle a kirsly leány:
"Kéj angyalarcu nő állott elötte
Gyönyör mosollyal reut arcubátán.
"Te vagy, te vagy, ki bujdosóvá tettél,
Kinek sivevel birtatott az ég...
Éh meglátattam, drága réj halottam,
Ét föltámasztó reut varázsigt."
Ét gondola, a mint most rája nérett;
"Hogy merre ocha ezt kinondani?
Cronkán hagya a fájs' elbeszést,
Hiányzott annak vejső palamit.
Kiegyerité Minna magában
A cronkán hagyott bis történetet;
Hír már e multnak minden pircs-kije
Ér ifji amony siveben reureg.
"Te vagy, te vagy, kit lelken siveodott meg,
Nem bírja már e fájs' hangokat —
Oh pillagom te, lelken siveodottan!
"Hogy álmodtad meg réj fájdalmamat?"
Ét gondola, a mint rája nérett,
Te visszamaradt a büsös gondolat,
Elámbák a könnyek gondolatját,

Bár most mosoly közt kelték a savaik;
Sőt is mosolygott s kéri' suttogáson:
„A nép királylány még mindig halott?”
Ettől ifjú kosman nézett nép szemébe,
És homi nérei a pír jidre vott.
Es a piros nap lassan égve hűnyt el,
És halokan kelt az esti furatolon,
És csalogány felujjongott a lomb közt,
Hült a lepke a virágokan
És fölupitt a kőz pír sükéngyölemül,
És még titokban s reménytelenül.

Iduma története.

I.

Ez elbeszélis nagyon kimeríté,
 Falami fogtó nyugomást érertt;
 A gyöngye festve megráron hatott az
 Hárós jelen s a rond emlékeret.

De Jelmával most helyet szerített,
 Ez siri lakba nem tér vissza már;

A pap elaládnak szerető körében

Ez ifjú gaudos ápolást talál.

Ott ágya mellett jüre szeretettel

Az őse pap el- elmesélget melki;

Az homi piák elohamab, amint

Képrelete s multba követti.

Jelma gyánsorsát is így tudá meg.

Szárötven éves hosszi kürdelen

Volt ola sora gyánsortörténetnek,

Elvui befolyt s szerdes kis helyen.

Szárötven év elött s rümanarban

Hagy elfutott s Gyeröfi elalád,

Sirikk az olaz hári orvos alkos

A lebéttárat s kiin vette át.

Édesen öre' az orvos családja,
A tudomány is szállt fírói fira;
Gyógytva nyíltan ei titken rutatva
Hijártak a hon meze tájira.
Ez itt ott feltűnő Gerőfisknek
Jegyzeték sorsát titkon gondoran.
Isolma atyja önké' a titlot,
Ghaladt az iton ö' is pontosan.
Is föltalálta a négső Gerőfit,
Kivatta titkos emberével őt.
Töjjen sietve, horra irományit
I meg tudja nála majd a sebb jövöt.
Itt laktak akkor már. — Egy esendek éjen
Virant az orvos egyes eggedüt,
Előtte régi iratok hevernek,
Fakó betűbe mélyen elmerül.
Götét talarja gyürödött, aielter,
Ellegyűlték a redő' is kamlókán,
Ösüki kerd nagy bama nép rakálta,
Véint s regényen hágy a tudomány.
Eki jiri őt az elverett családait?
A tudományunk lóras jüzere?

Regény tudós! az élet gondja elnyom,
Vémitse — keresséked és meghalás belé!
Vagy tán jutathat pár? s miért ne párus?
Ha munka, napozás díjját érdemel,
Gedr ötvén sere kündeis mért jírulna,
Ha díjt nyer attól, akit föleml? —
Nem! — volgabérel mire s megfirtve,
Rámentek a künde' életet;
Ekerin agyában régi nagyranagyás
Lassan női a büske teneket.
Ez is urakkal együtt kemni jírta,
Ösön családját úgy emelni fel,
Hagy ömepszón a Gerőfielkel:
Ez a díj az föl nagy kündeisiel!
Een tünödött homi éjnakákon,
Kutatva, gyűjtve oly sok éven át,
Ez a megoldás kétes volt sokáig.
Tegy unillak el a homi éjnakák.
De négre megjött nárt reménye napja,
Töjve gardag boldogabb jövöt.
E napra kirta meg Gerőfit. — Est lett.
Ott áll az orvos egy böleső elött.
A fölciből egy kis gyermek mosolyg föl,

Kicsiny leányka, csak mos, sültetett;
Első leány a sol tagi családban,
Emost rá mosolyg a büszke szeretet —
Gyeret? vagy csak övéis? — elhind a kettő! —
Rég egybeforrt sok hosszú éjszakán.
„Gyerőfiné!” — így suttog — „kínözöllek!” —
De most röögnek hára ajtaján.
„Ki az?” — kiáltja éles metró hangon.
Ez éles hang, mint téli rét, hideg.
Ez ablakon berig a titkos udvar:
„Boerás be — élnek a Gyerőfiék!”
Derű fut át az oros baggyadt arcán,
Giet ki, gyorsan ajtot nyit neki.
Ez éji vendég most belep a háiba
Es odabenn a köpenyt leneti.
Egy magas ifjú fegyveres tünik fel
Ez lámpa fényét a tudós elött,
Kopott ruhája egykor jüris nalt,
Fau ragyogadt a neit is arelött.
„Ekkor kerestet, itten áll elötted.”
Gyöl lassú hangon a rossdás vitéz,
Es egy nyálábot von ki tarsolyából,
Nál ömekötve tartag ei nehén.

Ez orvos jut a gyorsan ösmerakja
Ez nete rejjet hányt sok pergament,
Kibontja artán a vitéz csomóját.
Ez kis robában oly nehéz a send! —
Geitnek artán a lassan értekernek,
Ehmit pontos ügyben perödö felek.
Ez orvos kédea, a vitéz felet rá,
Es a nyálábban jrott levelek
Ehmit a ravakról tennek bizonyágot.
Emost a csomót az orvos gondosan
Prataival ösnehasoubitja:
„De vagy Gyerőfi!” így vót hangosan.
Egy pihauatra send les. Emost föláthuatk.
„Ete mit kerestet?” kéred a jövening.
„Tied Gyerővár ei egész vidéke.
Ngyedet birt ráur, viszeserem én.”
„Ekkor?” kiált a harcos. Fejsovátua
Néi rá az oros: „Egykor — birtosan,
De aárnad kell még kedvesebb időkre,
A türelmenek birtos útja pan.”
„Jól aan. Türelmen les, csak lástanna.
Ete mit kívánsz? — Nos? — Gabd ki biredet.

Berej, ne báunyj; disan megfirtlek,
Gak ne tartorram semmivel neked.
A hála eiret sabszolgaik ereinye,
Edoknak jöl áll, ei art gyülotöm.
Fégerd a dolgot ei ha neigbe vitted,
Megfirtetem, de meg nem kösrösöm."
De a tudós most bünken néz reája
Tervebe illik ez a hang neki;
Makja fölmagaslik, amidön az
Rámondul ei a válant sürgeti.
"Jöl van, kalandor — ei emeltek úrrá!
E ha úgy akartad, árát meg rabom.
Vigjarr magadra, hagy sra vad beálltsad
M nem saaj addig ott a birtokom.
Ehst nézd e bölesöt, látod e leánykat?
Ella sületett e kedves gyermekek,
E mire te is lérsz, e leány hajadon len,
Ei akkor ő Geröfiné legyen!"
Egy perczre megdöbbsent a bünke hareros,
Majd a bölesöre néz ei föhüvet:
"Megvárok tartator kethösem, de jöl van.
Nos sön kufár te, hadd haljam neved!"

"Ugy, sunit tudsz, nevem Gábor sraos
E e leányka neve Uduna."
"Nos eljönök, mákor tizenhat éves!"
Föltt s távozott a rondon katona.
Egy lett a leányka már bölesöben másé,
Ujött az ér, mi megigertetett.
Tizenhat éves volt Gábor leánya,
E gyáros titkot akkor tudta meg.
Ketszigberre halló a parancsot,
De az apában nem volt irgalom.
Daglakott eite keisöbbsz inonyian,
Megsüritetellen volt a fájdalom:
Sapanta látui art, kit tönkre süjtött,
E horvadaist — a gyáva jildöreit
Eltöl, a kit csak perroséi kötött le.
Gietteté ez a Ketsigb' eséit.
E sraos ettünt, sküllött boldogva,
Eltölél memerügött a padon.
Egy sikkla metett végre halva lették.
Bonis tösténét — jobb, ha elhagysom.

II.

Kevele jött a várba! Idunának,
Ellikor fölbontja, kere nagy remeg:
Eh fölriarotják a sírba palóka,
Et rond sorok, mit kara juteneb.
"Et pörtütes, mi enaken kigyulladt,
Már e vidékre kerd hirodusi at;
Megyek a fölseg fölhuo navára,
Elddij a várban nükség adna aad.
Gies." — Enehany no'nan a levélben.
Iduna erre rögtön ütne kel.
Egy pillanat csak fajó kiesürásuk.
Ültint a nép us' titkos idnivet.
... "Iduna elment, mesre mint orafom,
Oda nan telken minden öröme;
Keradni látom a téménét élet,
Nem kel a dal már, nem kel a reue.
Csak te maradtál kedres jó leányka,
Te a ki nánya birtatr engemet;
Egyedj benérem telke idenebe,
Ehesild et ant ar ifji életet."
E a jó leányka elkerdett meséit;

Helkesen nőtt a jóbarát elött;
Kerdté a kedres gyermektelököl,
Idunolta mind a boldog nép idöt,
Idunolta tündei ifjisága áhuat.
A beteg költö" lórasan figyél;
Helkibe náll e tündei élet bája
Eart huos kobrán egy euekbi el:

Radó' éneke.

Deputj' kellemnek ides álmódása,
Gep holdas estén nály; keresd felöt!
Hord ide néző haldokló dalodban
Ért az örökbe elvesztett idöt;
Hord el névemet fejes ifjúagát,
E emlényt, mi csak egyszer sületett,
Hadd nyerjen viszacsillagó világa
Hattyni dalomban örökéletet! —
Ét kis leányka felet, mint a költő
Jent vágyában a legrebb tünemény;
Deregni kezdett lelke, mint a hajnal
Ét kert öle, a bimbó' kebelén.
Kijárt a kertbe is püvinyke lénye
Bekele' a rósa álmaít;
Ét rósa álma ides ringatása
Fehiddé tette nép jätikait.
Nyau volt, mint a rege lombok árnya
Gep holdas estén, a kis ház falán;
Nyau volt, mint a harmat a virágon
Gep Tündérország szeghajván.
De egy asszós e rósa's sügyalarcson

És bűi sejtelműt is mutatja már,
Gyermekkorában már látszott remélen
Ragyogói az a méla holdsugár.
De holdsugárt, ez ismeretlen rejtebűt
Nem érte rajta senki, senki meg,
Hogy föl-fölesillant, mikor a virágon
Látta elhalni a piccirly lepet.
Fajta neki már a rósa hervadása,
És sárga lomb, a hulló levelek;
Ét-atszant a fája sejtés lényén,
E maga sem tudta, sive mért remeg?
Igy vőtt, így élt s fejlődtek bájai —
Mely népekét öt isten gondolta ki.
Ki látta így őt, mint én álmaimban?
Látták-e azok, akik ismerék? —
Hagy sirt sívében s nerapok álma!
Siket volt sája s föld is az ég.
Gyereke avarott, hűre mesme terjedt,
Gyep deli ifjak rajongták kőnül;
És élet miló pillangója voltak.
Igy maradt síve erüsztellemül.
Igy rejt magában a lant eltemetve

Igy nebb világot, égit, boldogot,
De ha nincs költő, s ki megpenditre,
Hárján a bűvös hangok abruak.
Ki foghata föl lenye sient palókat,
Ki láthatá meg égi álmaít?
Gyönyört öhajtra s miló alakban,
Érinteték-e síve húrjait?
Nem, nem! sívének bűvös égi lantja
Igy néj istene, tratorá vart,
És nerstennék daloló bűbája —
És volt, mi benne az égből leszállt.
Mion palókat várta megprilethi
És dalvilágban, s mi síté kel;
Lelkének várta mássát kedvesében
Csodás sívének sent sejtelművel.
Lelkennék így jelen meg néj palója,
És a költőnek alkotá az ég,
Érintni sívét akkor, míg szabad volt,
Élléert hogy én a boldog nem valék?
De árnyas erdő, óh ti drága lombok,
Te beki ömny is te kis patak!
Hogy-e sívének meg álmundauátok

Hogy szötte telke a szép álmokat?
Oh, ment a pársit, ment a barua közi,
Ehol merengve silt az égi lény.
Oh, hogy tudnék én ottan elmerengni
És ő sugarzó tündéri életén! —
Élműdjátok ti gyöngéd rórsabimbóth,
Élműdjátok, rellök, suhanjátok,
Lebbentse a kert, eider illatairját,
Lebbentse lágyan könnyei párnájátok!
Ét szép gyömmelkor haltnak átsuhanat már
Ét kert élén a kis leány felett,
I most bukkant már, bukkant, relliden
Ri az utolsó rórsa leveleth.
Györi a nyár, a tikkadt rórsabimbóth
Éllez egy elkerített kis biimbó virut,
Égy haldokló kis sárga méhe sárja
Ét réppő csöket nyitó sákirut.
Merengve néri éi fejet lehajtja
Ét lomb alatt a kedves kis leány,
Falami eider ismeretlen álmut
Borít reá a méla délután.
Ét tüneményes szép regék esodája

Tündéri világot lassan tárja fel.
Györi alkotta lények lágy dalára
Égy fellunthárut a gyöngéd Rebel!
Falami eider, mondhatatlan éris,
Falami tikkos tülvilági báj
Regát valóján a szép ifji lények,
Gyve felujong, tündéri telke fáj.
Ragyog a hold az álom égi böttyén
Élek merején az arany csillagok,
Érek az isten szép örök virági,
Hervadhatatlan mosolyagnak ött.
Gak egy körülot, egy kis hatvány csillag
Érenkedik le érint sugarán,
Gak, rák alá éi hatvány fénye renket
I megáll a kedves lányka homlokán.
És az a csillag poda szép fényt áraszt
I kimondhatatlan eider melegét,
És rórsa sime len az éjzrakának,
És az a bibáj reng, amint lebeg.
I rivében mintha egy ér megmozakadna
És vére folyva eider melegén:
Égy fölvikolt a lány a fájó sirdoben

Förettem is néz melán meresen . . .
Gyive oly fájn, büvösen dobog még —
Egy esalogány dal ides titka ez! . . .

Gott beun az orvos levelét megírja,
Csak egy rövid ró'a level: „jöhetsz.”
Feljötték érte hideg nyugalmával,
Hogy már leteltek bünbó napjai;
Mikor kinyílt a ró'sa, nem kímélt,
Hír eladó, lekell rakasztani.

Gásultan nézett a ködös jövöbe,
Már megpiratta álmait egyedül . . .
Es fölbüggött a templom orgonája,
Es fényhez adták szeretetlenül. —

Óhután — ah Koporso' volt az élett,
Nagy Koporso', benne ő halott;
Ha földrakítá födelet a férfi,
Hogy nép halottját megcsókolja ott:
E csók gyönyöre csak őt boldogítja,
Köhalottja tünte hidegen,
Kattá ragyogni kiús az élet napját
Elhagyott sugára itt az üvegen.
Nem érintette senmi a világból,

Gott beun elárta nívé nép eget —
Lesz-e oly férfi aki ettalálja
E feltámasztó reut varázsigt? . . .

Gehér halottam, nép királycsángom!
Fölgyül-e beuned a titkos gyönyör? . . .
Oh ha dalomban a szeráf hang volna,
E Koporso' at még sinnedbe tör!
Gart látván akkor, hogy te fölsokajtasz,
Hagya fagyott sír lasan földobag —
Toman a titkos áhmodott világból
Te hallanád az igi sóratot:
„Geszélt a csillag . . . Heng a esalogány dal . . .
Nin föltaláltad álomképedet —
Ébredj valóra, isten gondolatja,
Eltremni köle idrösségedet!”

Arbeitereszt.

I.

Rado' elindult. elint sötét helyeirel
 Hírodik a nővény s nap felé,
 Követte Idunát s vándor ifjú.
 Et rosd Gyeröfi öt nem ismeré;
 Ettkor se látta, a midőn elírte;
 Et árva ifjú mesre bujdosott.
 Elhis név alatt most visora teit s várba,
 Gyeröfinél ráhált volgálatot.
 Et faluban már elfeledték arcait;
 Sha ismerőre most elébe jut,
 Nem sejté s szakállas férfiban
 Et sinea állni tányarain fiút.
 Et rosd öregnek megtetozott az ifjú,
 Et tollat s kardot mind jól forgatá;
 Titkára lett, a várba költözött fel,
 Kegy lett, miképen egykor vikuoda.
 Et vár alatt a nép kert Idunáé,
 Et lett az ifjú nyájas otthona;
 Uhaqyta érte s dícsők világot
 Hol a hír néki koronit fona.
 Szerették egymást titkosan remegve,

Hercegre egymás hőtékintetét;
Egyik sem ismeré a másik álmát,
Csak azt a titkos pourást ismerék.
Egy öntudatlan gyönyörű derengés
Volt az, mi szíven, arcon reszketett,
És szíven, arcon, merre jártak kelttek,
És ha elpihentek: álmaik felett.
Epedre vártak egymást minden új nap-
És minden érzés, minden gondolat
Ért uttoga nekik, hogy egymás nélkül
Már mire öröm a kerék íg alatt.
Már vitte őket így közel egymáshoz?
Már titok volt a bűvös epedei;
Talán a hang volt édesebb, mint másnak?
Lejőbb az arc, és melegebb a kéz?
Már tudja azt, hogy? forrt a lélek jöme?
Gerehűnk isten néj esodája volt;
Hangot adott a költő a sodának,
Mucinult ajka nyoman dalolt.
Hőjövők sine néj egítő
Léve herének bűvös lényei,
És a koporsóból feltámadt szerzők

Talának mind, mind légi képei.
És már alakban mindig ő jelent meg,
Néj titkos időre, a lélek dalolt —
Már, már alakban mindig róla pengett,
Már ihletének rejt valója volt.
És a dalában a nő megdicsőült,
Még ismeré a dokban magát —
És mondhatatlan idő ravakban tört ki
És meghorta titkuk első néj ravát.
Keltnek ékes néj radon vidékis
Fejlődik lassan a lótos helyi;
Még durrad lassan, bűbájjal telik meg,
És ha burka már a báj nem bírja el:
Fölpatthas és az illat réz örönlük,
És masonereng a gyönyör szattanás,
De elyesti azt a tündérek éje,
És rejt titok az illataradás:
És volt perelünk első vallomása
És lómb alatt egy minden estelen,
Miköz kinyit a lótos égi burka
És megismeré egymást a perelünk.

II.

Oh földi élet szép harmoniája,
 Egyetlen, édes, boldog, önfelét,
 Ahidón két szívnek titka egybe olvad
 S nem tud, nem érez mást, csak hogy szeret!
 Ahidón kitorve a csücsk világból
 Igaz valónk az örök emberi,
 Ahidón megoldsa a teremtei titkát,
 S szép összehangban istent megleli!
 Nem kérdi egyikkel: ki vagy? mi vottál?
 Milyen helyed van az emberek között?
 Milyen nyelvetél? meddig él? hona két
 Gondolatátka, s mi üldörött?
 Szeretsz! az érrei lényed szívesége,
 S szeretne vagy, s te egy vagy ő vele.
 Oh boldog — élvi az édes tudattal,
 Oh boldog — hogy ha meghalsz is bele!
 Szeretsz egymást, s csak ezt értesz,
 Kicsit az érrei minden egyebet,
 Tenger fölött mint két nap s j kelétkor:
 Együtt állsz s érrei a meggyitt eget.
 S boldog érrei lények, mindenük volt,
 S unaltak az édes önfelét napok.

5

De jött a peror, a tenger mordulása,
 Ahidón a víz feléig is háborog.
 Iduma elpilenet esendes-szeliden;
 Oh ringató a holdas éjszaka!
 Egy pillanás kel. most a felhőmályban:
 Rémesolyg a férfi joga.
 Ah insuyattul lényre sere borad
 S elhal az élet minden melege.
 De átkantlott a mosoly ~~fülle~~ fölötte
 S egyor... oh de beráult ege!
 Megrabadult, de öntudata s ibredt
 S unult, jövö s a rettenő jelen —
 Fivére neherült az élet átká
 S folyajdult az édes szerelm.
 Kifáradott a boralom harerában
 S kétségbe esve nérett vertesét —
 Oh jaj, sőt látká hernantó bujában
 Megtörve járvi szeretett kiöt!
 Ah huz a költő látká ezt a harerot,
 S nőnie kellett tehetetlenül...
 Kitorv a víz is ringott máj fölöttük...
 Hona, hona s sörnyü harer élit?...

Boskadrott a nõ ei elhaloian
Hereste iffjat töit tekintete.
Ede elhalo' nap lanan maält ala ei
Hullangott määr a rõisa leuele.

III.

"E ha peretlek: hullt levet ar, uiled;
E ha peretr: oh keio jidr uolem!
Et sivatag föld äldoratja lettem,
Hioba rugira meg, oh ei seip egem!
Redinthetellen gat magashik körtünk,
Oh hastalan määr rõlam reugeni!
Elläsi valoumak hervado' atakja,
Y kaldoklik ar, mi benne isteni...
Eh akkor — akkor merit nem ismeritek,
Hagy eltem e frigy äldoratja lett?
Oh merit talallak most, oh most, midon määr
Hullanganak a rõisalenelek!?"
Igy sirt a nõ is renketett beléje,
E renketett a költö' lelke is —
Feltünt elöthik sorokt veikerortje
E a veses ut, mi a Golgotára visz.
Ipej áhmainak elvadutt vidékén
Mélárnak némán, reninytelenül...
Iui a sötetes sikkla sornok oljan
Felejük most egy türemény sepiül.
Ederet sisakja memme, memme villog,

Pöpked pällän a tigris kacragány;
Büskös amint a faher végig raguld,
Fötküdt a nép menyörgő savaán:
„Föl, föl csatára, áras magyar nevet,
Dörd net a kiros láncot, le vele!
Jsten-, hasáért ei a szabadságot —
Rábagy szállit s elles fejjére!”
Ei mint az orkán hagyha magragadja
Et fákat ei a házak födelét,
Uradul a táj nyájja arculatja
Simethirálva a rend vertenét:
Oly rürravar kel a csendes vidéken;
Gángolá arccal ifjak, öregok
Futkosnak sütt hárral ei kiáltva,
Hagy fölügnak beleje a hegyek.
Rádósnak arora fötraggog dicően,
Gángolaa néz a hirdető után —
Givének titkos tündeirej berkiben
Ehört elvontul a néma csatagány.
„Eh az legyen hát sorom megoldása —
Ellegyetk — senyben a magyar hana!”

Hint birtatáan, messlyog dicően,
Eltán levaskad a nép Iduna.

IV.

Miként a megtört lilyom elboacsajtja
 Élete régső ides illatát.
 És elhaló nő gyöngéd sohajtása
 Trüsti — egyenes ifja ajakát.
 Csi elő csók aolt, gyöngéd lilyom illat,
 Lúmint süri álom, seut, önkénytelen;
 Haruotot ok, mint est a libionusa
 Et csók után a való neresem.
 Ott tartja meg a asokadót az ifjú,
 Milyen mögöttük felsivőlt a vér —
 Csak egy egy sívöltés — a seud len pillanatsa,
 Gyerőfi rájuk rad meredne mér.
 "Gyűts!" — Rádó nőb, — nőd uram berokkadt,
 En voltam itt, hogy hirtelen baja — —
 "Gyűts!" — ringja rondsunt Gyerőfi;
 Szijára fut a esatlóssok raja.
 Aduma esumét, reinülten telkint sét,
 Végig simítja hideg hantokát;
 De vas kezével karján megragadván,
 Et fény sietne huresolá tovább.
 Csak egyet intett. . . érti mordulatját

Et tova huresolt gyöngé áldorát:
 De már nem látja kardok villandását,
 Hogy tör Rádóra most a volgahad.
 De in Rádónak kardja is kivillan;
 Et kötelesej seut paransa int,
 Hisz seidni kell, kit mostan meggyalárnak,
 Rákócrytól majd sivarajó megiut,
 Gbenéni fog majd, seidni a magasztost,
 Éhitatlanságát földeriteni. . . .
 Oh a pokolnak ne györön katarua,
 Milyen üldörve ar, mi isteni!
 Csoda erőt nyor e gyors gondolatokól;
 Kőrőjikk ráj. . . a kert ajtó közel. . .
 Is nyitva hagyták. . . A kúrdis rövid volt:
 Utat nyit villámkardja élivel.

Boni.

I.

Ébrel fölernek, i megtört Fehérvárost
Körülragyogja az utált terem:

Étlenz siveis, a mult egész gyötrelme,
Is minden átká, sime megjelen.

Itten siratta megtört ifjúságát,
A sejtett üdvöt, sári álmakat,

Itt renketett a lej sivar ölében,

Ellet jobb kálaja utált, megtagadt;

His áldorát adott, nem a perelennék
Önfeledt üdvé adta át magát;

Kennonda minden édes álmódásról

Uttinte kimal ferje rút jógát,

Uttinte néma, fásult megadással,

Uffagott arcau sórsamorsója,

Uffagósa fojtó a panaszt, a könyvet:

Hi-eitene meg? his gardag vála,

Gardag, hatámas irhölgy, hódolatlat

Mérett, neki a jobbágy is nem es.

Mi azgya asha? — Oh ki-eitene, hagy

Ér édes üdv, mit álmódott, nem er.

És az, mi volt, mi megjelent, minden
Pündervilágot gyújtva boldogan —
Ki érteni meg, mily önkénytelen volt,
És mily tiszta az, mi kárhortatva van?
De férfi itt? a bücsi tiszta buját
Megszájnja-e? — A szemek látták, és
És, amit láttak, a nő gyalaratja —
És elítélte a büs ölelés.
„Meghalok!” — süggya haldokló világa —
„Megölnék... Ott fönn egyesülök velem!”
Egy percere fölgyúl halvány arcukatja
És már nem remeg a tiszta szerelem.
A láng után még halványabb len arca,
De még szemében a titkos sugár
Hirdeti lelke elhatározását,
Minden az élet bücsijára vár.
Megtört alakja felmagasztalt ujja,
Halgat mellette, vár türelmesen;
Torsát a rondon férfiarca mutatja,
Edmunt ajkára hangokkat keres:
„Nézz nézd!” riad most fejje rondon ajka, —

6
„Kiétek nyitád föl friggünk ráit helyet?
Hol van a hüség, mit e hely parancsol?
Hadd lássam, arcod elpirul-e még?
Tudod, mi vár rád aranyom? felelj rá,
Értett jogom kérd, — mondj' itéletet,
Magaadra mond ki, ahogy érdekelted;
Keresembe tartom hitvány életed!”
Fejjes mosoly leng át a halvány arcra,
Bücski magasztos, időzött mosoly;
Szemébe néz a kegyetlen ravinnak
És hangja reny, haq bátsan válanol:
„Tudom, mi vár rám: a halál tetőled,
Kiétek horraim a föld adott jogot;
De a halálban rabadrág az égtől;
Meggyertem már az égi rálagot.
Megölnék. Harra ének büs virámuat
Ölöd meg; átka, az emberkeret,
Nem jó siromba s a felhők kovába,
Hadd sivezzem meg idve fölveret.
Nem félek, ember, jogod palkósátul,
Megölnék? Oh törd meg, tépd el káncsamat!
É helyre hortál? Köröndön. Bücsürni

Haddd lánon itt a végső alkonyat.
Borralom, átok e hely minden perere,
elűnt leltém; oh de isteni
E végső perer, mi arra int, hogy üdv len
E körü' átkot elfelejténi."
"Nyomorult!" ordít fénye sakk dűchében
"Keménybe mondod hitregésedet?
Egy ronda volga vett ölébe is im?
Ede égve méltó volna meggyened?"
"Harudn!" sikolt a nő síven seberre, —
"stíjas sívesben aljas len a nád;
Radsónak vére nem volgaid s sívenre
Fisitan ragyogta égi rálogat.
Oh nyomorult te, aki othonaból
Kiirtad, art, hit isten ihletett;
Middön búcsúzni jött, hogy hadba menjen,
Börtönbe öt te mostan vetheted?
Ráköcsy kardja messze ér; emeld csak,
Emeld veá' sakk orgyilkos kered?...
I' a karái; öld meg, majd eléri
Et rabadság art, aki vethetett!"
Meredten uer a fény most neje,

E lángtekintet sly intőrtato'
"Radsó?" — e szó kel töredere ajkán;
Csak ugy susogja: "Mun — tehát Radsó?"
De most egy véres volga jó' pihégre:
"Kraun — bocsás meg — nem birtunk csak!
Kivágta ar magát s mindannyjunktat
Véresre ragdalt sínyjü' fegyvere."
"Utánna — gyorsan!" ordít föl Gerőfi;
De förtéklánlik a gyönyörűgár
Et nő semiben; látja ert a fény,
Eh er a nitkán, er síven talait!
Ezen volgja megpendit, sad arerán
Et gyitölet föllángol rordonan,
De ajka néma; öldöklő semivel
Hosoran megnéri; artán elrohan.
Et halvány arony csendesén letérdel,
Magaiba mélyed s ságya égbe lung...
Ott látta meg a végső holdangár is,
Yar első napfény, ami rádereng.

II.

Hiába minden üldörei! — jelentik —
 Közvet van a tobomák sátoron,
 Et menekült a fölkölökhöz ment át,
 Ufoqui ott katarunkk nem sala. —
 „Haljon meg az hát!” — dönnögé Cseröfi,
 Etúnt magának robajába tét.
 Örcsán karagja lángol meg sötéten,
 De lassankint már száll alá a vér.
 „De hát megöljen ert magát s az éljen? —
 Is büntetés-e eunek a halál?”
 Jeneembe mondta, hogy sirját megáldja.
 Sen! — Pé az élet koron átka vár.”
 Sötét borongás fagya el palóját,
 Józ, kel tűnődne rordon' espedül.
 Huruult az ég, rorsáttik már a hajnal;
 Cseröfi azora végre földerül.
 Egy villanás csak a derű világa,
 Mert sive mélyén megmaradt az ég;
 Villám szikkarit sive éjjetén át,
 Egy gondolat, mi gyorsan tetre ér.

Palást hivatja, régi mi' eselédje;
 Halkan sötéig benéget vele.
 Ehire elhalgat is kilep a solga,
 Kifejyesül az új nap regete.
 Et solga eltűnt, most nyugott Cseröfi
 Et is után a fejyes reggeten,
 Nyoma sines immár arccán a borinak,
 Midőn elötte nője megjelen.
 Nem váltott a kári rend a várban,
 Iduma jár, kel is rendelkerik,
 Hogy veir borong a féj is nő fölött, art
 Nem tudja senki, art csak éreik.
 Féj s nő körött a nap sokott berede
 Most is foly igy, mint eddig rendszeren;
 Cseröfi artan lóra ül, kőszönti
 Kéjöt, hogy tite most bicsut neven.
 Nem kéri senki, mere is hová megy,
 Et kári nép ert rej megroktá már;
 Iduma kalmány esendes megadással
 Intéri dolgát is sorára vár;
 Nyugodt tehát, mint a borongó ég bolt,

elley rojtvo tartja magját s csillagát,
Még könyve síres . . . így unalmas néma búval
Feküden várja élte alkonyát.

III.

Ét várados fiák árnyas sűrűjén még
Ellyhogy átdereng s virradat,
De táncoló fény leng a sűrű lombon,
Elleppirostja s fa ágakat.
Mogorva kareos felfiakk hevernek
Guttagra ott a táborúz körül,
Nérik a lángok táncoló világát,
És talán a tüztől — arcuk sáthoúit.
Ét táncol örök jeladó savára
Egy pillanatban mind felugranak,
Hörög a sárak falevél a földön,
Elhounan most a léptek hangzanak.
Két felfi lép s fegyveres csoporthoz,
És egyik irnos, durva fegyveres,
És másik ifjabb; kareos, dalias hős,
És mint alakja, arca oly nemes.
És öregebb néll is mutatja társát:
„Jm' elhorán öt, es Rádó vitéz,
És fölkínátoth öt veréretéknek,
És nálatást ő elfogadni kén.”

Örömmel várták támasz e ravakra,
Várólkák őt, majd karddal överik.
Kibontja mostan egy vitéz a ránköt;
Rádó alááll (mind körülvéve),
Kirántja kardját és ég felé emelve
A fejedelmének küségét fogad;
Fegyvert emelve rendtől erővel
Utánna esküszik fel a csapat.
"Hőre mostan!" Őtön löve pattan,
Gyálaty követte ert a többi vár.
Kéik után a sikkás rengetegnek
Véretől öket birtosan Balárs.
A nap is feljő, már lenn az ég is,
A már kétnes újra főmosolyg a regg,
Kéve életre elfogy a csapatnak,
Még véget és a sörnyű rengeteg.
Kéinek végre, a vidék velidül.
Rádó birtatja fáradt csapatát;
A sauto földet s egy troupaak csicsa
Körel jelenté emberek lakat.
Egy hosszú völgyön véles út fut által,
Balárs a dombon arra kemutat,

A Rádónak így szól: "Engedd meg verérem,
Hogy megpirgáljam most e járt utat.
Szombá hogyha fivők, sáljátok le,
Élkor az úton birtosan meggyűnk;
Fárótan ember Tokaig kéve lesz,
Kocskára nem kell tenni életünk'."
Rádó helyesli, amde két lovasat még
Melleje rendel. Jó Balárs morog:
"Jók len! a troupa egy stéri könyven,
Három lovasnak már bajos dolag."
"De ha kelőnek, ki jut kiradónak?
Amint kívándtan, sönélkül kövesd.
Veréretetek engedelmess kedvi.
Még kéreték. Járulj — egyenest!"
Balárs fejet hájt és utjára indul.
A his csapat most egy tömegbe áll,
A az erdő véle lombkőre pombna
Kéiván a jelő sip hangjára vár.
Nem vár sokáig; lemm a völgy ölebe
Egy domb mögöl a siphang felsivőtt;
Lassan kéjönnek most a véles úton,
De inn' egyperre megpendit a föld...

Chitaj lovakuak hangrik nyargalása,
I trombita karsag minden oldalán...

Vétes vitések tömeke most előre —
Harcsokai bátsán itt az alkalmam.

Egy percz alatt a kis had ketheritve,
Egy szóval törbe mindok áruházi:

Czeröfi áll a véteseknek élén
E oldalán az áruházi Balázs.

Czeröfi köll ei hangja merre karsag:

"Haljaitok ime táradó ebek!"

Trott királyi oklevél keremben,

Hogy e vidéknek bírása legyenek.

Fegyverrel akrit elfogvaik vitésim,

Éh ei savanna porba hull feje.

Ke hát a fegyvert! Kegyelem a pórnak,

Éh meg meliden bánok el a se!

Egy vesirivöltei ring a felhivásna,

Elöre sount a föllélsö csapat;

Éh, egyre nár jut, harcunk egyenetlen,

Holtterestikköl vesirivölis falkad.

Rádófi kurdmeg, végre elboritják,

Éllóla most, hogy kilovik lovát;

Ideje miresen felugorui, sárán

Rohannak rája ei így elfogák.

Egy óra múlva fönn van ott a sárban,

Abonnan elment hittel, melegen. —

Thaján örömmel kerit dörsölgetve

Czeröfi suttag: "Most megölhetem!"

IV.

De ejrakán, hogy karaert Gyöfi,
 Balás lakában ég a lámpa meg.
 János lakott a pár egy kis rugában,
 Mát, miért kü eb, ott nalgálta rég.
 Vietne lép a kis rug ajtajához,
 J markában erőinyt tartva főnevet:
 „Péint hortam!” így fog ottben fölkiáltui;
 Majd hogy’ merent a feleny nemet!
 „Órauy.” — kiáltt majd keret ömecsapva,
 „Hol vedted ert a kiiret, apjukom!?”
 „Uadtam erte jó’ karám vitéit...”
 „Nem!” — öneborad — „ert elhallgatom!”
 Uhallgatod? de kedved egyre rugja,
 Eh mért remegsz úgy? mi bajod, Balás? —
 Így bün van, amit istenem bocsát meg,
 Gyette meg: a karaárulás!
 Balás remegve néi be ablakán most;
 Szokatlan az, hogy ottben lámpa ég;
 Nem tudta senki, hogy ma karaérnek,
 Balást az arony nem várhatta meg.

Valami sörnyi sejtelen kiiorra,
 Ghasem éri meg e sörnyi kút...
 Vagy bünö tette ilyen nyugtalanra,
 Hogy oly remegve áll most odakiint? —
 Elhírt a függönyt a kis ablakom most?
 Oh hogy’ szeretne betekintni rajt!
 Megfermi kiált: mit csinál az arony?
 Boesáta az egész egy sehid sáhojt? —
 De im’ a sáhojt mintha hallani is —
 Többör fölhangró, kiios, szaggatott —
 Néhi nyögi ez — oh kegyelmes isten! —
 Már alszik is tán s rozat álmodott?
 Nem, ez nem álam — hangosabb nyögi ez,
 Kiséri fájo, kiios rokogás...
 Oh baj van itten — tán a drága gyermek? —
 Fiára gondol s elápad Balás —
 Boradna most az ajtót fölrahitja
 J a kis szobába berohan radul —
 Kéniölve áll — az erőinyt földre ejti —
 et fényes arany serte net girul.
 Ott ül a nő az ágy mellett rokogva,

Kétségbeesve földet keret. . .
Lárbán, sonaglik a fini az agyon,
És nemet forgatva bámult korterét.
Balázs földet: „Gyermekem — szeretem!”
Van síve hát az árulóak is;
Háim hagy sonaglik most az agya ragya,
Pán síri art, mi kárhoratba van:
Ét vótél sílyát, isten büntetését,
Mittől menekvőst nem remélhet ő. . .
Ét síri asszony síradóbban töle,
É fel-felsikolt a lázas névadó
Párva most az asszony ajka nyitlik:
„Is ismer bejövni? — Megjöttél, gonosz!?”
Földet el sólunk isten sírnyű átkát,
Mittől kiöntött sír fiaimoz kor!”
Meglátja most a réthullt peivt a kiáltja:
„Ét nérekk irát hortad el nekem? —
Ét pokol lángja ég ott. . . ki-ki innen —
Oh isten, isten, tarsd meg gyermekem!”
„Ki mondta?” kérdi ferje öntudatlanul,
És egyetlen hang jött fel ajkán. . .

„Ki mondta — oh ki? — tudjuk árulástod,
Megjött a reinkis a nap alkonyán.
Ne is tagadd, hisz hármán menteték ki
Mtat sírnyűt — Nos tagadhatod?
Gyodba figyél is urunk elötört,
És egyik tarsad meg elfuthatott,
És mondta, mikor erre menekült el —
Oh milyen tépedt, tikkladt volt nejeim! —
Értán prók egyrészen ronul len fiaim —
Oh jaj! aróta mincs emlétem!
É hagy az apródot urad karküldé,
Ét meg az éjjel mindent elberélt.
És asszonyunknál voltam orvosságért;
De felelt ő is — oh tudom miért:
Megtudta ő is gonos árulástod. . .
Oh mint utálom gyóna uradat! —
Mey orinkosokhoz, hagyj itt bánatomban,
De vidd el imen, vidd el aranyad!”
És asszony int, a férfi ömegörnyed. . .
É pillanatban nyitlik ajtajok,
Égy halvány nő lép be lassú bívat,

Ösunder bujában jösség mosolyog.
Ödarshamak naggató sirással,
Öököljök gyöngéd áldókeresit;
Ét nőfiára mutat földokolaa
Gatfogva most az úrnő teideit.
Gehider, mint az esti fuvalsórtól
Ét fehér rósa kelyhe lehajol,
Lehajlik most az úrnő a betegre
És birtató len a nyájas mosoly;
Éltyjätud egykor sokat megtanultó,
Fok ember áldá csoda fíveit;
Ét beteg anyja aggó fígyelmével
Függenté rája könnyes szemeit.
Ét bünbáros fény nem mert sáttelinteni,
Kerét tördelae lábához rogyott:
„Csak érte” — így szól; —, eugen ós tiporjél,
És ment kegyedre méltatlan sajjok!”
Ét nyájas anyjalóttog: „Képjétek föl,
Fegjétek rajta — csikaput a láb
És oromágtul; meggyek elkerültü;
Fél óra múlva érte jön, Balázs!” —

7
Fél óra múlva föl megy asronyához
Ét megtört ember. fél a nő: „Fövel!”
Mequeri kosman; his tekintetében
Ét néma rád most siveig lövel.
„Balázs, az isten látja jól szívünkét,
És meggyőgyítom kedves gyermeked.”
Fán-e sivebben egy kis hálaérret?
Nagy talpited egy kérésimet.”
„Mindent!” az ember térdre hull elátte; —
„Kisánjad éltem”, érted ad’ adom;
Örömet tudniék most meghakni érted;
Miké tegegek? mond’ el, drága asronyom!”
„Balázs” — a nő szól s hangja remegő len; —
„Hát eláultál, jó Bádo’ vitér
Hajnalra bárd alatt fog elvéremi —
Kinyogdt lenek, ha bátran halni kérs;
És ért, hogy nyerve isten vigaszt is,
Fittom kiátham az agg verretet.
Bovásd te horra, hagyd magukba öket,
És ha simatér, a kapun kiveresd.
És ifjút meg ne uórd, esküdj meg erre,
És lássa senki hajnalig, te sem;

Alkhor Geröfi, igyis meglekinti,
É a mit parancsol, igyis meglese.
É a nerréssel jó bánj; utja kossu,
Ha kivertted, hadd menjen lonou.
Keret az ember most rivére uszujó,
É aint fejével: „Ágy len, aronyom!”
És orossiggal hadd megp sietve,
É ajs rivatái... Kilej, a nerréter...
Guklyája földan hírva a fejére...
Balás figyél; de mincien seummisen.
Lanan noubnak most a fal homában,
Igy érik el a börtön ajtaját,
Balás kinyitja, amax besuhan rajt,
É leveti gyoman a barátunkat...
„Terehven ibredj; itt lenek helyetted —
Siess — venélyben a magyar hona!”
É rab ritér a hangra felriad most.
Ézi, hogy keblei rokog Iduna...
„Nem — oh nagyisten — belken drája udve! —
É a örült pruce — el nem fogadom!”
„Nem? — Ágy is jó: a hajnat itt találgom,

Veled halok meg ott a vízi padon.
Itt es kincsem most iten seint nevére:
Ha nem siet, igy is is meghalok!
De ha savausza most kilej az éjbe,
Eugen megvédnek a jó angyalok.”
É most sietve adja rá ruháját,
É kitalja őt az ajtón Iduna...
É meg földön esumél, kis karou ragadják...
Ényeli őket a rak éjreaka.
Iduna térdre hull, magába mélyed,
Éstenhez náll az áhitat sava...
É megkondul rezzel a karang — Geröfi
É meg a börtönbe, hira, egyenaga...
É megáll... elnőnyed a éktelen dihiben
É földöt, mint a sebrett fereaad...
É lotte áll a megdicsőült arony:
„Most már megölhetre — nyisd meg sirómat!”

Kisértés.

I.

Oh meddig nimmjadsz telken, tengeriben
 Derült napom te, ney emlíkeret!?

Ország a reink barna éjszakájt —
 Mely eluntáson el nem érkerett;
 Tengerem nére elinnult, ragyogj fel
 Godaképeddel ringsó delibáb!

Éte ring a bis dalt edes máthagyomány,
 Tán meztalálja ássa Idunát
 Hol, merre nemved? ragyosótét iudábe
 Fennette öt a nári boltonat?

I a níg a földön höök harcra tombol,
 Kirendeltt az égi áldorot?

Laták viharja ring harcánon álltal,
 Et hallk szajtást nem követhetem.

Eh ágyi döng, a harsonák rivaának —
 Rádöt keresd föl ringö inekem.

Látá Fehérhegy s Gent. Gothárd katalna,
 Et györelemben shök köit sala,

Utoló — nében, néve a futókat;

Látá Koronci s Nagy - Trumbat baja.

Festével fődte drága Fejedelmét —

Tök sebböl omított már a hösi néi;
Ismerete harcraát jóbarátai ellen,
Hamar híres lett a dandár néi.

Egy solga volt, künindemitt kisérte,
Tele volt jó is balszeremes kört;
Csak egy parány a nagy feinyusátnak,
Mí követé a hareri istökört;
Mélette harcraott, apola sebiben,
Ragarkodása megható, esodás,
Önkényt eselkne elránt büntudattal —
Eh símló volt, a megtört Balárs.

Gürköl a reggel lonka teli kőben,
Mí elboritá a regény falut;
Et kis lakokban egyenként s csoportban
Et győzve küzdött dandár meg aludt;
Csak a veremek minese áhva, nagy tán
Egy ében sebbet: róla álmodik?
Most esattog telke titkos csalogánya,
Dalát elrengi esunder hajnalig.
Ehmit loir, art jó Balársra bízza,
Hogy Idunának adja egy koron;
Egy tette már et több dalát a solga,

Utát birtatva, hogy len alkalom;
Csendes, nyugalmas életét, harnadta,
I Rádó ar pillant ellire neki —
Gyeröfi lassan kibékült nejevel,
Hagy megyugtana, bátaan hirdeti.
Most is hivatus kériül már a solgát,
Mí gondtalanul odakiint hever;
De most belép ar si rennege szija:
"Et póstyárók egy embert fogtak el."
"Jó, jó, Balársom! — Itt van e papírka,
Tedd el sívedre, ert is átadod."
Mára néi a solga titosára,
Ehmit eldugja a papírlapot.
"Nos hát ar embert — mond Rádó emébe; —
De mit rennege hát? nagy tán ismered?"
"Uram, ha tudnam — ördögök varársa,
De si rennegek hiiri nem merék."
Hamar kiverem, majol ar ajtó esőren —
Het fepperes kört most belép a sab —
Ehpad ott e perében mind a kettő,
Ehig függve nemük esquison marad.
Et pillanattal sápadt fölismerésit

Nem vette észre a két fejszeres.
„Börtönbe vete!” — ríng Rádó parancsa; —
„Hadi tanács egy óra múlva lesz.
Kutatásotok ki, más ruhát viselj! —
Megyek nyugáhní minden darabot.”
Körbe vesék a hadvezér savaára
És elvették a renkető sabot.
Csak nem utánna, nem Rádó merően,
Nyomorulatlan, mint egy kőszobor,
Ércrén az élet megfagyott, és airon
Ét rigoriság nyugáhní hand.
Dunig ált, sünig aytaja berárul,
Ésünig a léptek kün elhangrauk;
Étkor földolad a fagy merés arcrán
Ésive kullámi ríngva surlauak;
Morajlik ajkán, a midön, sírásben
Ék indulatnak bön síharja kel:
„Te vagy Gerőfi, harsáruló te,
Megismerétek, mérti'ked betel!
Étmit kerembe tett le fejedelmem:
Kötelenigre int a katalon,

Parancsa édes pégen várt bosimunk;
Trülj: szabad vagy, drága angyalom! —
Szabad — s er áron? — tudna-e örülni? —
Ginegor, sajógor te gyáva öntudat! —
É tudnék-e bátran lép semibe nézni
Vérel öntörve korra az utat? —
De áruló. . . Ék alkudj megpívenemel,
Ne tiltakoznál kelki furdalás! —
Ét másik ügynek él — az er kitemnek
Csak tévedés az, de nem árulás.”
És jó Balás a rabnak áhmerővel,
Beléje sarva több viat sala.
Midön laporra, elötötül arcrán
Étk-átcikárík síve síhara
Birtosán látja bennük följegyes
Ét fölkelés egész háboratát;
Minden hiánya hajóralig leírva.
É egy darabja. éllásik sált a rád:
Götét ijentő nádlevél, a kőök
Sremnyel bennarólt tonalokjai,
Kiválogatás fejenkint, akiknek
Ét sörpadon kell majd elhullani.

Értén saar tera tönkcsütetékre,
et hadi térkép minden sánala
elmutatja birtom pestüket, — halálra
Rádó — hadánál első sánala.

Egyet kacrag csak kovácsokára itve:

"No most seregj hát gyáva öntudat!
Császár bakóját mentse meg kegyelmed,
I kérvés magadnak vörpadhoz utat.
Bakó? — Csak eskői a bakó kerületben,
E kén bakónál nársor átkosabb.

Kövély meg siveim; nem a szerelmeim;
Haráimnak kell a véres áldozat!"

Es siveit a sán tanács Rádónál,
Fölhangzanak az átkos iratok.

Götétet int a hadbíró's behorrak
et nék el a senketo" rabot.

"Kezdetem!" kinnak sebez ajkán a nő;
"Halál!" a nársor hangzik rordorunt.

Megyng a nársor, artán főhadnagyok,
et féltelenből, hogy kijózanult.

Nem akar gyáva lenni, arca sápadt,
De a bücske sív már megkerünyedett.

"Helyes van!" — így szól; — "és is megötnélek.
Nemes tanács, csak egy kegyelmedet!"

Váramba egy nő seregj len utánam;
ke legyen áras, hogy lehull fejem;
Étint szerentem, irásban hagyom sá,
Engedjétek megírni levelem.

De mint királyom hí solgája, a te
Étláirástok el nem fogadhatom,
Körel saqynuk a káptalanhoz; oman
Hadd jöjjenek. E sereg kivánatom.

Minesen siveimben semmi boszú sereget,
Itt iratom meg, itt, elöttetek.
Övé a sok kincs, gardag len utánam,
Potenes tett len sereg kegyelmedetk."

Vagy lett, et soursid káptalanba sőtán
Gonos paramesot küldtek a bírák. —

Et szerremenyét kén az oklevél már.
et káptalanból mind aláírák.

"És most sereis — söl esenderen Geröfi, —
Csak még néhány sort! Otthon nársoragyon
Örvi a sejték ajtót kincseimhez,
Nyissa fel azt most, néki meghagyom."

"Maradj!" - Rádó'uit s titkon ööneborrad.
Et hadnagyon most rejjel oslanak.
Keit Geröfi s levelebe mélyed.
Ella' hanyatlott már a téli nap;
Biboror fenye bágyadt volt, utána
A lauha éjnek mincsem pillaga.
Föl nem derül a kites mérsailágtól
Ott benn a két arca is az éjnaka.
Ott áll Rádó' is néri áldoratóját,
Káras rivárok nem nyúlhat kére,
É kei töré el a pálerát fölötte,
É ott rivében éji kedvese;
Ekegbántana ar érintés s mentet:
Reggelre vértől remyges már s kór...
Ott mordulatlan, néri áldoratóját,
É öme kendül his Rádó' vitér.
Hagy kir: lerárja vésett gyünnyével
Éle elitelt a titkos kenelet:
"Esküdj meg - így söt - hinen, feltöretten"
Vini a várba birtos embered,
Ehaga a vármagy kapja hiü kerébe,
Jutakna meg van szabna gardayon.

Bírám ha lettél, hős ha eddig voltál,
Hitedre vedd át néghinánatom."
"Nem izz!" Rádó' söt s hangja tömpa, fulladt,
Biro fölöttünk isten hadd legyen;
É kei a pálerát eltöré fölötte,
De is s pallóst jine elveter.
Juss, merre utad birtoson verethet,
Mehány nap várak meg elihoted,
Gyilkoló' terved már nem árt kerünkben,
Ha elbocsátom puorta eltedet!"
Geröfi föl nem, sarkig ömerendül,
Étet hiniatan, hogy jatsik vele;
De hős Rádó'nak arerán most a fenseg
Et kezgekennék birtató' jele.
Ehagy terret ad a birtos elnökeire;
Egy áruló' kell a hadból csupán,
Hi öre len, hogy vele meneküljön;
Van, tudja jól az iratok nyomán.
Ehmerc nemekkel bánnul ná Geröfi,
É kerében senket s megirt levél.
"Gyabad nagyok hát? - É levél jutaknad,
Olvasd s megértesd: érte mit tevéel?"

Hah, elbovátan? istened sugalta
É gyöngye érvést, lágy fiii, neked!
Órsod s a hajnat első sugarával
ellegfivestem a punta életet."
Geröfi titkos minet megmeressék,
Intéri sorsát a kurner veser;
Reggelig immár kettő meszejárnak,
Ková s véitélet el nem ér.
Rádó vesére senki sem gyana kornik,
É történet hogy áruló vála.
Fölbontja reggel levelet an ifjú,
Eminő pitaknait rojt uchiang sora?
Lápadra olvas — óh a kárhorat rolt,
Elli s sorokból minet futja át:
Parancsot ad a náruagyruak Geröfi,
Hogy az megölje rögtön Idumát.
Ék árva árnany sab rolt; s mit Geröfi
Étt iratott, a néző" rendelet
Csak talarója s titkos borinak,
Teg írta meg a nénes levelet.
Maga után s uöt is sirba sántja,
Hahogy fejénee sujthat a bakó;

8
Önrettenül, hogy megmenté Geröfit,
Iduma életet menté meg Rádó.
Ha préthor ér a fény halálparancsa,
Csak minjiték a gardag hagyomány;
Teg nagy becsü kincs birtos hi kerékben,
Hahogy Geröfi mást nem ir talán;
Gar oklenél is itt maradt; Rádó, az
Kráhor küldte, is a fejétele
Ét királypárti alkuvó urakkal
Éltetési, s most ott van jó helyen.

II.

A menekülő" bújdosik sötétben,
Kiséri útján a sivatár nyomor,
Menség lepte téren, hegyen, völgyön
Fenyélt sőt minden fal, minden bokor.
Hűség a tél és könnyű, rossz ruháját
Belepi rajt' a hó és rúkmara,
Vélke körül is megfagy a lehellet
Fenyhet nem ad az új nap hajnala.
Tovább, tovább — még inldörök jöhetnek!
Most már az élet drága lett nekki,
Oh még csak e nap, tűrni bújdoskolva,
I hívei földjét még elérheti.
Kiséri társa néma türelimmel,
Egyarást sadorták a venyig köré,
A keményreiség s a kalál félelme
A volga sorsát urához fűré.
A harmadik nap vágót ér a rossz baj,
Oh nagy körönték az első lakot!
Kémet tanjára érnek s nem Györfi
Betegen, lárban össze roskad ott.

Györfiár minnen messe már e helytől,
Lovon pár óra könnyű ügertes,
De nem Györfi kintok közt sonaglik,
Még sokasem volt sora új ucher.
Hogy agyba fekteté: a volga ettint,
De is nyomorban egyedül marad;
Meggahán ilyen körül otthonához,
Igy elhagyatva — sörnyű gondolat!
Middön a lárnak rövid enyhe peruen
A membe bolygó elne visszatér,
Kisarádt inye sörö gyötrelemben
Csak egy hús seppet hantalan remél.
Més a hajlek, nagy hadak kirére
A harer slöl mind netfutott a nép;
Duló csoportok régen fontogaturak,
Kereset rent, ha veszté mindenét;
A púrta élet mégis érdemes tán
A menedékre, hová bújdosott,
Elvödi art a rangeteg homilya,
Ott már lehet, ha bíja főkotog;
Igy a csatálás, hol Györfi fekszik,
Csak gyána volt is nem könnyörtelen,

És életvértől sűrű gyászosa
Hagyva az aggot lábam pedtelen
Kitarva minden ajtó, és sőt kiem,
És a nobakon a néi átsivölt;
És a pokolnak mintha réme kelne,
Kerd diiborogui bústompán a föld.
Gyerőfi folyog, ismerős e hanggal:
Rohant' menek, hadi sekeret!
Egém aalóján borradás fut által:
Csánári-e, nagy fölkelő sereg?
Talan Rádó' ján? jó a tero kerében,
Kit ő hivott, art innen lesi most —
Ő esalta törbe a királyi serget;
Mint atkora a vénes papirost!
Tari nem is igy van; láras képreletje
Mutatja néki ekkéj a venéjje;
De betegem, hogy menekülni nem tud,
És sejtelen már ömlethet ért.
S mindij eröben ruig a föld, s a rajgás
És hár elött az utcrát tölti be. . . .
Móost ayyi dörgei sárna meg a hárat,

És ehesség is mostan ért ide.
Mellyik az eken? a ki jött? ki itt van?
Hatal periték út ki kumbokán. . . .
Kiin a vererino' szatarajba fullad —
Íh ha ki tudna némi ablakán!
Kivlódva fölkel s végeröködéssel
És ablakhoz sounolja taggait. . . .
Ott kiin Rádó' hős első támadása
Égy' most vererli gyors lovaggait.

III.

Nagy villag kardja, hangja reng, alatta
 Sziklag kapát s bünke harcra uis.
 Merit senket úgy, ki most res' telintett,
 Et halvány nő ar utera negleten?
 Keret nívéré nyoma jócsón, hogy
 Versé nünjék; fél, hogy meg szakad,
 Gej nome rajt' függ, ott ar ifjú hövön,
 Ekhez, émi neki nem szabad;
 Pedig ar ifjuert lett veitainia,
 Et földi udve éder mindene —
 G ar ifjú hö — óh hogy rohauna korra!
 Hír csak egy hang lett, óh csak intene!
 Et is egy percz csak, ót hogy fölragadja,
 S chejtens' ar harcra rüszavar,
 Goha sem tudna senki, hova tünt el,
 G a feladés, ar mindent ottakar.
 Mikoda daemon korta öte helyre,
 Et kísértés, hogy ily sörnyű legyen?
 Ki korta öte kétes kürdelenbe?
 Eggedül áll ar utera negleten.

Et volga nem rökött, de menekitui
 Kivánt urától, a sereg hie
 Verét fagyanta, ismeré Gyeröfit,
 Tudta, hogy vára minsen messire;
 Quineres gyürüjét ha arcomjának
 Uisiri, ott ar imö kimui fog.
 Keuonta gyorsan ujjáról, kisrrant
 S hamar elérte s komor lakot.
 Et váruagy hitt a hirusodó savaának.
 Ara halálos bajba eggedül
 Sejt kisánja sürgetőn magához,
 G gyürüjét küldi hitales jeggyül.
 Kiseini nem lett, sen borong a váron;
 Merit kettő a körel falut.
 Et kiradónal ment a nő s a helyre
 Et harvoldokkal egy időbe jut.
 Et volga — utrát, hárat kijelöve —
 Egy fordulással most oldatt terem,
 G a megijedt nőt ott magára hagyva
 Et sengetegbe illan hirtelen.
 Et elhagyott nőt remegés foga el,
 De remegése csak egy pillanatot.

elgedri lelkét a beteg kínása
É az utera hosszain birtosán halad.
Kad robog nembe, lesse ellenére,
Hátul a várt had, mely most törbe meg.
Földrengetően tör ki most körültre
És emberirtő hareri förgőteg.
De csak egy pontot lát az árva asszony
Remegve ott az utera negletén:
Gyémántforgója a lonagacémek
Csillaga tán? azt nézi merében.
Féltékeny a világot s viráint s unttba
Ét villog ott az ifjú kőmőkán.
Elkényt mutatka hősét nézi átva
Kőszak alatt a méla debután.
É néiben mintha egy is megrakadna
És nére folyva edes melegén,
Egy éri most is azt a fájo' üdveit,
De hangja mines, csak nézi merében.
Oh e tekintet epedő világa
Egy unshatatlan néma költemény!
Kéle senkő s unttak minden átka
É minden áton is minden remény.

É a gonstypó' és chaosba futva,
Féltékeny süljed a kiadó tudat.
De mondá' Istén: legyen világosság!
És lán. Prányt e belső fény mutat. —
Megvirta harcrát; oh e pillanattban
Egy élet átka ringott át siven;
Ét vihar elhunyt is a kötelesség
Törtült egén kiggyült s régi fény.
Ezerára asszja fátzolát a győző
És föhvagostik hareri tennete —
É néje! mines e föld öleis öröm néje!
Giet, a merre inté négrete.

IV.

Et lárbeteg, hogy sátekint a hőre,
 Kedvűre nyög fel s virmatántorul,
 Kiigó fejében ösne folyt a látás,
 S agyán lerokad öntudatlanul.
 De mint zalamtoll lágy orrógatása,
 Megsimogatja egy kőr korbokát,
 Utánna siman s hideg veriték,
 S gyöngés lehellet melegíti át
 Et becsott nem lecsukott pillája
 Most felnyitlik s az élet elvadult
 Szemöldtőrel tévedésre bánnak,
 S a rossz jelenbe roskot át a múlt.
 Idemát mintha ott tündelne látva,
 Rajt' enigg mosolygó bír tekintete . . .
 Gak álom! — Vagy e gyöngés tünemény már
 Et másviláguak légi kőrete?
 De kiven érei lágy orrógatását,
 Lehelletének enyhe illatát;
 Et megdermedt szív kend dobogni újra,
 Vere megindul, nemre újra lát. —

Tombolva ring s haroz, de bern az ország
 Csak e venendő életét remeg;
 Gyondal figyelve minden mordulatját,
 Múltat, jövőt ei minden mást feled.
 Ruyhúre kinyát, kere simogatja
 S ajkán birtatva lágyan reng sava,
 Kötelenyige áthervit: leányt,
 Itt lát feledre áldás len maga.
 Et beteg női, arca átnelidül,
 Foszadon redői, elsimultanak;
 Személeteinek tintuló égis most
 Et fellegek kört földerül a nap;
 Fako arcára fényt derit piroslón,
 Csak átkának, perzig; acutan
 Zajt' nyomas it lihező mellére
 S hideg veriték út ki korbokán.
 „Itt — itt” — rebeg most, — oh hűten, fölépült:
 Idemá hű volt — oh jószágos ég —
 Kelket a veis kufár nem adhatá el;
 En történ öme drága életét.
 Bocsnat! . . . Oh hogy' el sötétül minden . . .
 Ösürog? . . . Érem meg az illatot . . .

Ke meg — hiderer te — megfogtan — elünn! —
Hadd lassan arcián a boránatot! "

Egy suttog sika meg az elünnönak,

Idenna tartja a hülö keret,

Egyhül a kin a végös keifogásban

Y könnyebb az üt, mely sör felé veret.

Kiinn sörpiros fény sül ki, ez nem atkany;

Kigyörva lángot is nitrat lövet;

Et tomboló harez rürranarja körben

Hárat tetőjn türeir szad el.

Futó lonashad rágtat át az ütérán,

Lonak patkója suttog sebesen;

Vált s ven a földön is fölötte,

Opunslyg s füstnek árnya reimesen.

Uteg döng az agyi, s buigva lassan elünn,

Földrengető a rohamó dobaj. . . .

Fel áll a bis nő, odanéi meredten,

Mellette elhalt a végös sohaj;

De nem kiinn függ a ravart futókon

Et rémületnek csak egy peroreig;

Egy pillanatra látja ki lonagját

Atkanyon, artan elünnik.

Et holt keréit most keret elünnak

Ömekulesolja s lassan terdre hull. . . .

Fölötte mig s lángot önnecapnake,

Letken slött a bis keiz elünnak.

Lotose esodaja.

I.

Tserereis alatt, haj! bátous allonyodui,
 Oh vent rabadság, feinyes napodat!
 Hunyó világod pivosabb s veitöl,
 Mi horeidnek sinéböl fakadt.
 Tostük fölött s császár sassa vijjog,
 Hagy net riad s hareri töredék,
 It vesunadármatk sigan orattog nánya,
 Gmezdenes a föld s alborul ar ég.
 Fáj sebed igy-e, oh én fejedelmem!
 Oh drága mentem! fáj-e kourlokod?
 Vagy mireid seirett, mikor ott lebuhtál,
 Mikor lenállott feinyes orillagod?
 Gár hetven ének rikkadt fájdalnából
 It ventett harer emleke tint elö —
 Te kildted igy-e halvány bujdosódat,
 Oh sodostói néma tenetö!
 Se lenyji felém oh drága bujdosáris te!
 Bis eneken siredhor nem senet,
 Hagyd alaa lenn s drága vent halottat,
 Grotat bontó bis emlekeret!

Ungem ragadj a futó had nyomába;
Ringass, te álom, édes, bánatos!
Tépett vitérek véres homlokára
Fém selymülést az éjnek árnya hoz.
Sérd, ott a körnek kardja csontka az már,
Mellét soritja kinnat palani,
Seb az talán, nagy kósi bánat tépi,
Hogy setoroltak bünke áruai?
Ki tárogatás tört alakját híven,
De fáradothán véle ránsorog,
Szari bajtárs, a ki nem hagyja el,
Middön maradvai halálos dolag.
„Hagyj el, Balázs! az élet some tört már,
Sivomat mesrebb minék keresem?
Előtted élet: nád és gyermeked van,
Hadd vesnek is el lassan, mendesen,
Egyetlen, sejtje volt az életünknek,
Utópaa sárlán, már halott ragyok,
Givernnek áhna tiltva mindörökké,
Föthinnak már az égi csillagoké,
„Nem is! ha meghaloz, itt pusztuljak is el,
De hisz a csillag bütatóan ég,

Vesztett üggyünk, mi bujdosósi tésen,
Gep életednek nem ~~h~~itára még.
Ter, itt pihenjünk, bokrok árnya elföd,
Nem járunk erre tabancs vérebek,
Itt a mohos kö, kajtsd le büs fejed rá,
Majd is mesélek jó uram neked.
Hol volt, hol nem volt, fehér letiom volt,
Gep kábány sorony, a ki veretett,
Geretett, mint a lilionnak kelyhe,
Edunehye égi karmat sepp entt;
É karmatseppert földjéből kitépte
Is eldobá a vári kert ura...
Moudjan, ne moudjan? imered mesémet?
Kivánod tudni: hagy' az Ichna?
„Benéj, benéj, csak róla jó Balázsom!
Ringass álomba fáradt lelkenet,
Ringas el engem édes sejt mevével,
Is égi hang majd lágyan sttemet;
Ha minc lelkennek földön maradása,
Hadd legyen, aunit halok ide tem,
Éb utolsó hang drága sejt emléke,
Ringass halálba, édes neresem!”

I berélt a volga kétéren mosolygva,
Berélt sokáig, amit megtudott:
Hogyan csapott a láng a hártetőre
I a nő a koltvárt ismerkedett;
A fölkelők, hogy verten elomultak,
A csánár hada lett a tereen jár,
Tröt nevénk a túróin katalmán,
I hara tét a nép háborítlanul.
Iduma emmelt ápoló' kerék közt —
E holt urat a várba fölívék,
Hogy ott lenálljon a sirbott ölebe,
Nézet kirárta a rondon vidék;
Cseröfi néző sarja volt neménk,
A koronára szállt a bünke ár,
De meg van a fény irótt hagyományja,
Hogy az önköz, mi nejele ár,
Gok kincsmaradt az örege birtokában,
Ez arany, eüst mome dragyog,
Fret ment a gardag önköznek hure,
I körülte most a nagyvilág rajog,
Ninen szabad lett, most megnek jete,
Gok bünke föür s ifjú dalia —

Ki tudja, hatha nive fölírul meg
I nebb nap, derül föl friss virágira?
„Éleget mondát, menjünk elpihenni!”
Gohajt az ifjú tört sivi vitéz,
I bágyadt nemét a vihágothas netve
Nér, nér merően, amig könybe nér,
Könyekbe nér el néző láthatára
E sika egyorer, egyorer meg rebez:
„Boldogul éljen, boldogul viruljon —
Oh drága sent, az isten áldja meg!”
Halkan rotogva hangja lassan elvén.
E néma már a sunnyadó' vidék,
I a könyvet suto' fíradt bujdosóthas
Gihagos feimyel nér a tinta ég;
E néma ejben csak a volga suttag,
Étunint urára gyöngyiden hajol:
„Hunyjunk úgy-e? menjünk elpihenni,
Ió' helyet tudok néked valahol.
Úgy-e pihenni jó' len ott a völgyben,
Éthol elönnör láttad amonyoni?”
Nided faluska rejti jó' esaládosi'
Templomunk alján a doomboldalon;

So' manis oth majd goudodot viseljuht,
Oth len sinednek pihenö hetje."
„Kösrönöm bajtárs!" int a kunyt nemü höi,
Y rájukt bowl az áhukok ejjele.

II.

Et hajualkó' eg rörsamossbyggára
Et bujlosókat már nitban leté,
Fáult sinedet rándorott a költö
A néj emléki népsö' erét felé;
Reménytelen siet, mehynek néghatára
Gassan hanyatló' bis emlékeret,
Mehghabni oth, hol öt elöröz latta,
Végsö' nigan, hogy minden elverett.
Fölerikogott a bádogos sorony már,
Egyenre föltünt a tündéri multt:
Oh akkor is, hogy oth bolygott, siveben
A megtört élet nékij elborult.
Borongos nér net, int a vadvirágis,
Fendin mosolygva a fünek körött,
De most dalokni nem bardsija nemmi,
Kis csalogánya mome költörött.
„Ne még, man, ne! sined itt ne fájjon!
Ise, elarotték kis lakomba, jec!"
Hasonja gyanan bis urát a völgy,
Mint édes álam, elarotték a hely;

De nebb virágok túmek most nemébe
Lóld rács mögött ki hári kert öléis,
Mögötte homri odon ház nyomul el
Gok ér mohávat barna földéin.

„Nézd itt lakott ő, nézd uram, rivének
Gepj gyermek álmai itt születtenek,
Itten virult föl telke ránt világa,
Tittkát hogy egykor néked nyissa meg;
Dó len pihenmi itt a bujdosónak,
Feledni harcsi győrelmet, babért;
Körösintse telked legprebb álmódás,
Ki ránt honába újra oismatért!”

A régi ró máz vigriadna rengett,
Mint egy kitűzött titkos jeladás;
Mint a kivázt győrelem követje,
Els udvaron most fölújjon Balás.
És most az ajtó fölpatkán, kitámul —
Oh réghetetlen égi kegyelem!
Bevezni kezd a jövőviny megálloa:
Idoma az, ki most ott megjelen.
Oh ha ez álom, úgy tevesse most el,

De hűven éri forró csókjait,
A csók türet a könnyek elnem stbják,
Gyiven az angyal, éri: itt van, itt!
Kosman rokognak forró ölelésben,
Hálhatatlan egymást átfonák;
Hogy ömerimult, ösnefont valójuk,
Émily expedre egykor álmódák.
Kélyettük, a ki ott karcagva, sívva
Feredniük női, megöröklat Balás,
Hunordja bőven, ami most Bádónak
Meggfoghatatlan titkos is sodás,
Ő volt a titkos kiradó aréta,
Hogy uin Geröfi sírba költözött,
Föl-fölkereste Idunát titokban,
Bár mame jártak baj, senély körött.
Míg a harónak élt a hőri ifjú,
Imádkozott a feltő nevelen,
Gruidón a nent kard eltörött a vesében,
Várt rá az angyal a mentő helyen.
Gonákt a nárból rézi ottthonába
Mjja' nütetini híve kelen...
Oh van a földön még egy rejtett iden,

Ha elvarett más a végő remény!
Éldött a véget földi hi miveknek
Vérő sebükre gyögyítő csodát,
Lótos gyimmölere rejti e hatalmat,
Büvös medüje ij világot át,
A régi hont e bübájban feledne
Nijá sülethél s boldog vagy: nevelte!
Y a rejteit eiden mögötted berámb,
Ehidsőn belápn: s hótos iudve ez!
Ei ök evének a büvös gyimmölerből,
Y árukt nevelnik, esender otthona;
Yoha sem látták a viláig lakói,
Feledte őket boldog Iduna. —
Hogy olvasán es egi titkot ötfenn,
Evelte kiser most is ide benn —
Éldj feledést s népet viharában,
Lótos gyimmölere eiden nevelen!